

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

**На засіданні кафедри хірургічних
хвороб №1**

протокол від 26.08.2025 № 1

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ (В ТОМУ
ЧИСЛІ ПІДГОТОВКА ДО ОСП(К)І)
З ХІРУРГІЇ**

Підготовки фахівців другого (магістерського рівня) вищої освіти

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Магістр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	22 «Охорона здоров'я»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	222 «Медицина»
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Магістр медицини
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ	Лікар

Київ 2025

Розробники робочої навчальної програми:

Яцишин Ігор Вікторович кандидат медичних наук, доцент

Швець Іван Валерійович асистент.

Рецензенти (зовнішній):

Сусак Ярослав Михайлович, доктор медичних наук, професор завідувачий кафедрою хірургії з курсом гепатобіліарної хірургії та судинної хірургії НМУ ім. О.О.

Богомольця.

Рецензенти (внутрішній):

Веселовська Зоя Федорівна, доктор медичних наук, професор, завідувача кафедрою хірургічних хвороб №2 ПВНЗ «Київський медичний університет».

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма переддипломної практичної підготовки (в тому числі підготовка до ОСП(К)І з хірургії) складена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 08.11.2021 №1197 «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 222 Медицина для другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Медицина» (далі ОПП «Медицина»).

Анотація

Переддипломна практична підготовка з хірургії триває 5 днів в якості помічника лікаря у хірургічному відділенні. Окремо проводиться підготовка до складання ОСП(К)І з станцій, які закріплені за кафедрою хірургічних хвороб №1. До переддипломної практичної підготовки допускаються здобувачі освіти, які повністю виконали освітню програму за 4, 5 та 6 рік навчання..

Предмет вивчення	<p>Предметом вивчення є безпосереднє практичне застосування теоретичних знань, отриманих студентами під час навчання, в реальних умовах хірургічного стаціонару та Центрі симуляційного навчання та оцінювання .</p> <p>Студенти мають можливість:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оглядати та обстежувати хворих різного віку з різноманітними захворюваннями. - збирати анамнез хвороби та життя хворого. - проводити фізикальні методи обстеження. - аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень. - формулювати діагноз та брати участь у розробці плану лікування. - надавати невідкладну медичну допомогу при загостреннях хронічних захворювань та ургентних станах. - вести медичну документацію. - спостерігати за динамікою захворювання та ефективністю лікування. <p>комунікувати з пацієнтами та їхніми родичами..</p>
Передумови вивчення (міждисциплінарні зв'язки)	<p>Передумови базуються на вивченні студентами морфологічних дисциплін – анатомії людини; гістології, цитології, цитології та ембріології; фізіології, патоморфології; патофізіології; клінічних дисциплін - загальної хірургії (з оперативною хірургією та топографічною анатомією), пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики педіатрії, радіології фармакології й інтегрується з цими дисциплінами</p>

Мета та цілі освітнього компонента

Мета проведення переддипломної практичної підготовки полягає у закріпленні практичних навичок в межах цілей, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки фахівця. Кінцеві цілі виробничої практики студентів є закріплення знань і практичних навичок, одержаних при вивченні основних клінічних і теоретичних дисциплін та їх подальшого поглиблення й удосконалення під час роботи в лікувально-профілактичних закладах, а також ознайомлення з роботою лікаря в умовах майбутньої діяльності на базах міських та обласних лікувально-профілактичних закладів, з організацією лікувальної і протиепідемічної роботи, з основами етики й медичної деонтології для набуття та закріплення навичок санітарно-просвітницької роботи, основами організації охорони здоров'я.

Конкретні цілі виробничої лікарської практики студентів курсу:

- проводити опитування і фізикальне обстеження хворих та аналізувати їх результати в клініці хірургічних хвороб;
- визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених хірургічних захворюваннях;
- проводити диференціальну діагностику та встановлювати попередній діагноз основних хірургічних захворювань у стаціонарних умовах;
- проводити аналіз та інтерпретацію результатів основних лабораторних, інструментальних та рентгенологічних методів дослідження в стаціонарних умовах;
- визначати тактику лікування основних хірургічних хвороб у стаціонарних умовах;
- засвоїти основні обов'язки та професійні дії лікаря-хірурга під час роботи у хірургічному відділенні стаціонару;
- надавати допомогу при невідкладних станах хірургічних захворюваннях;
- вміти застосовувати принципи етики та деонтології у практиці лікаря-хірурга.

Для досягнення поставлених цілей студент повинен знати:

- організацію лікувальної роботи в умовах роботи лікаря в хірургічному стаціонарі обласної, міської, районної лікарні;
- клінічну картину і особливості перебігу основних хірургічних захворювань;
- принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні, основи законодавства України з охорони здоров'я.
- удосконалення клінічної, лабораторно-інструментальної діагностики і тактики лікування основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару;

Студенти повинні вміти:

- збирати анамнез і проводити об'єктивне обстеження;
- оволодіння навичками надання невідкладної медичної допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях і усіма практичними навичками, які винесені програмою IV-го курсу;
- оцінити результати основних лабораторних і інструментальних досліджень;
- обґрунтувати діагноз і призначення;
- асистувати при операціях, особливо ургентних;
- правильно заповнювати історії хвороби;

- застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря хірургічного відділення.

Результати вивчення освітнього компоненту (далі - РВОК)

	Код	Назва
Знання (ЗН)	ЗН1	Знати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених хірургічних захворювань.
	ЗН2	Знати класифікацію і типову клінічну картину найбільш поширених хірургічних захворювань.
	ЗН3	Загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань.
	ЗН4	Тактику ведення (принципи оперативних втручань та консервативного лікування, реабілітаційні заходи) при найбільш поширених хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях.
	ЗН5	Різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених хірургічних захворювань. Знати первинну і вторинну профілактику найбільш поширених хірургічних захворювань.
	ЗН6	Знати заходи медичної допомоги при невідкладних станах в клініці хірургічних хвороб та невідкладні хірургічні маніпуляції та операції.
	ЗН7	диференційну діагностику найбільш поширених хірургічних захворювань в екстреній та плановій хірургії.
Вміння (В)	В1	Вміти визначати найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в клініці хірургічних хвороб.
	В2	Виконувати необхідні медичні маніпуляції.
	В3	Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах у клініці хірургічних хвороб.
	В4	Здійснювати прогноз життя та працездатності при найбільш поширених хірургічних захворюваннях.
	В5	Складати план обстеження і аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених хірургічних захворювань. Вміти демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії.
	В6	Надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених хірургічних захворюваннях.

	B7	Вміти планувати обстеження хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях.
	B8	Проводити диференційну діагностику, обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз при найбільш поширених хірургічних захворюваннях.
	B9	Складати план консервативного та операційного лікування хірургічних захворювань в залежності від патогенетичних факторів та важкості стану хворого.
Практичні навички (ПН)	ПН1	Планувати обстеження хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях.
	ПН2	Проводити диференційну діагностику, обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз при найбільш поширених хірургічних захворюваннях
	ПН3	Надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених хірургічних захворюваннях

Вклад РВОК до формування загальних та фахових компетентностей відповідно до Освітньої програми (далі – ОП)

Компетентності	Код компетентності	Назва компетентності	РВОК (вказати коди)
Загальні компетенції	ЗК1	- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1, В1, В4
	ЗК2	-Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Зн2, Зн3, В1, В3, Пн1
	ЗК3	- Застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн4, Зн5, В6, В7, Пн3
	ЗК4	- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн5, Зн6, В5, Пн1
	ЗК5	- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Зн1, В1, В4
	ЗК6	- Приймати обґрунтовані рішення	Зн4, Зн6, Зн7, В6, В7, В8, Пн1, Пн2, Пн3.
	ЗК7	- Здатність працювати в команді.	
	ЗК 8	- Здатність до міжособистісної взаємодії.	
	ЗК9	- Здатність спілкуватись іноземною мовою.	
	ЗК10	- Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.	
	ЗК11	- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	
	ЗК12	- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	
	ЗК13	- Усвідомлення рівних можливостей та гендерних пробле	
Фахові компетенції	ФК1	- опитування та клінічного обстеження пацієнта.	Зн1, В1

	ФК2	- Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.	Зн1, В2, Пн1
	ФК3	- Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу.	Зн1, Зн7, В3, В5, Пн2
	ФК4	-Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань	Зн1, В1, Пн1
	ФК5	- Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.	Зн1, Зн4, В1,
	ФК6	- Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.	Зн3, Зн4, Зн5, В5, В6
	ФК7	- Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.	Зн6, Зн7, В5, В6, Пн3
	ФК8	- Здатність до діагностування невідкладних станів. - Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.	Зн6, Зн7, В5, В6, Пн3

Вклад РВОК до програмних результатів навчання (ПРН), визначених у ОП			
Код ПРН	Назва ПРН	Перелік синдромів та симптомів; захворювань; станів; невідкладних станів; досліджень; медичних маніпуляцій, вказаних у додатках (списках) до ОП за наявності списків.	РВОК (вказати коди)
ПРН 1	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.	Біль в животі	ЗН14, 16,18; В1,13.15,21; ПН3,14,18.
		Випіт в черевну порожнину	ЗН14, 16,18; В1,13.15,21; ПН3,14,18
		випіт у плевральну порожнину	ЗН14, 16,18; В1,13.15,21; ПН3,14,18
		Пневмоторакс	ЗН14, 16,18; В1,13.15,21; ПН3,14,18
		Гемоторакс	ЗН14,15,18; В6,7,10,15,21; 1; ПН7,8,19.
		Біль в кінцівках	ЗН14,15,16, 17,18; В2, 5,15,18,20,21; 1; ПН13,14,16, 20.

		біль в промежині	ЗН4, 14,16,17,18; В1,7,13,17,1 9,21; ПН1,19.
		Переломи трубчастих кісток	ЗН14,15,16, 17,18; В2, 5,15,18,20,2 1; ПН13,14,16, 20.
		біль в животі	ЗН14, 16,18; В1,13.15,21; ПН3,14,18.
ПРН 2	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.	Виконувати штучне дихання	ЗН13,18, В14,15; ПН 12.
		Здійснювати тимчасову зупинку зовнішньої кровотечі	ЗН5,6,8, 9,15; В1,10,11; ПН9,10,11,1 3.
		Здійснювати первинну хірургічну обробку рани, перевязку, зняття шкірних швів в т.ч. в польових умовах	ЗН6,14,16; В1,11, 15,21; ПН 11
		Накладати кровоспинні турнікети та використовувати кровоспинні засоби в т.ч. в польових умовах	ЗН5,8,9,15; В1, 11,15; ПН10,11.
		Проводити транспортну іммобілізацію	ЗН5,14, 15; В1, 2,15; ПН1,2,13,14.
		Забезпечувати периферичний венозний доступ	ЗН1, 4,10; В6, ПН15
		Проводити введення лікарських речовин (внутрішньовенне, струминне , крапельне та внутрішньокісткове) в т.ч. в польових умовах	ЗН4,6,10; В5,6, ПН15.
ПРН 3	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень	Протеїни крові та їх фракції, С-реактивний білок	ЗН1,8,13,1 7,18; В14, 17,20; ПН16.

оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.		
	Креатинін, сечовина крові та сечі, швидкість клубочкової фільтрації	ЗН8,11,13,14,17.; В14,15,17,18, 19. ПН16.
	Гістоморфологічне дослідження біоптату лімфатичних вузлів	ЗН1, 14,17; В16,18,21; ПН17,1819
	Гістоморфологічне дослідження біоптату паренхіматозних органів	ЗН1, 14,17; В16,18,21; ПН17,1819
	Гістоморфологічне дослідження біоптату шкіри та м'язів	ЗН1, 14,17; В16,18,21; ПН17,1819
	Загальний аналіз крові	ЗН3,8,10,12,13,18 В10,14,15,17,21;ПН16,17,11,19
	Загальний аналіз сечі	ЗН3,8,10,12,13,18 В10,14,15,17,21;ПН16,17,11,19
	Серологічні реакції при інфекційних хворобах	ЗН1,2,4,7,17; В9,17,18,19,20; ПН16.
	Ампліфікаційні методи при інфекційних хворобах (ПЛР, ЛЛР)	ЗН1,2,4,7,17;В9,17,18,19,20; ПН16.
	методи інструментальної візуалізації органів черевної порожнини	ЗН3,7,12,13,14; В13,14,15,1119; ПН19.
	методи інструментальної візуалізації черепа, хребта, спинного мозку кісток та суглобів	ЗН3,7,12,13,14; В16,17, ПН20
	методи інструментальної візуалізації органів грудної порожнини	ЗН3,7,12,13,14; В16,17, 18; ПН3,18

Структура робочої навчальної програми практики

Структура освітнього компонента	Кредитів ЄКТС	Кількість годин				Самостійна робота
		Всього	Аудиторних			
			Лекцій	Практичних занять		
Всього	-	-	-	-	13,5	

Самостійна робота (СР)		
№ п/п	Вид самостійної роботи	Відсоток кількості годин, відведених на СР
1	Теоретична підготовка (опрацювання теоретичного матеріалу, робота з навчальною літературою, методичними рекомендаціями тощо)	20%
2	Опрацювання практичних навичок та підготовка щоденника практики	30%
3	Курація хворих	30%
4	Інтерпретація даних лабораторних та інструментальних методів дослідження	10%
5	Підготовка до підсумкового контролю	10%

Перелік вмінь та практичних навичок

№ з/п	Вміння та практичні навички	Кількість навичок
1	проводити опитування і фізикальне обстеження хворих та аналізувати їх результати в клініці хірургічних хвороб	15
2	визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених хірургічних захворюваннях	10
3	проводити диференціальну діагностику та встановлювати попередній діагноз основних хірургічних захворювань у стаціонарних умовах	10
4	проводити аналіз та інтерпретацію результатів основних лабораторних, інструментальних та рентгенологічних методів дослідження в стаціонарних умовах	10
5	визначати тактику лікування основних хірургічних хвороб у стаціонарних умовах	15
6	засвоїти основні обов'язки та професійні дії лікаря-хірурга під час роботи у хірургічному відділенні стаціонару	10
7	надавати невідкладну допомогу при невідкладних станах при хірургічних захворюваннях	5
8	вміти застосовувати принципи етики та деонтології у практиці лікаря-хірурга хірургічного відділення стаціонару	15

9	Продемонструвати симптом Блюмберга та оцінити його вираженість (негативний, слабо позитивний, позитивний, різко позитивний)	4
10	продемонструвати визначення симптому Ровзинга та Воскресенського, а також оцінити його вираженість	4
11	проводити приготування хворого до оперативного втручання	6
12	асистувати на операціях та виконувати окремі етапи оперативного втручання, включно мініінвазивні та лапароскопічні	4
13	робити перев'язки після операції	10
14	доглядати за дренажами, промивати дренажі та вводити в них лікарські препарати	4
15	знімати шви після операції	5
16	промивати шлунок	2
17	робити очисну та сифонну клізми	1
18	встановити катетер в сечовий міхур у чоловіків та у жінок	2
19	демонструвати наявність симптомів та ступінь їх вираженості (негативний, слабо позитивний, позитивний, різко позитивний): Кера, Мерфі, Образцова, Ортнера, Мюсі-Георгієвського	4
20	виявляти та правильно оцінити ступінь вираженості (негативний, слабо позитивний, позитивний, різко позитивний) наступних симптомів: Керте, Воскресенського, Мейо-Робсона, Куллена-Грюнвальда, Мондора	5
21	визначати синдром та оцінювати ступінь його вираженості (Валя, Ківуля, Матьє-Склярєва, Грекова)	4
22	методика рентгенологічного обстеження шлунково-кишкового тракту	2
23	перевірити наявність симптому кашльового поштовху при грижі	2
24	провести пальцеве дослідження пахвинного каналу з визначенням стану зовнішнього кільця, відношення грижового мішка до елементів сім'яного канатику	2
25	визначити розміри грижових воріт та вміст грижового мішка при різних грижах	2
26	оформити медичну карту стаціонарного хворого	5

27	оформити лист непрацездатності і витяг з медичної карти стаціонарного хворого	4
28	асистувати при катетеризації центральних вен	2
29	методика проведення ректального дослідження	2
30	методика визначення групової належності крові, проб на сумісність крові, резус-сумісність, біологічної проби при трансфузії	2
31	методика вимірювання центрального венозного тиску	2
32	методи тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі	2

**Список синдромів та симптомів, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

Симптом Щоткіна-Блюмберга, Ровзинга, Воскресенського, Кера, Мерфі, Образцова, Ортнера, Мюсі-Георгієвського, Мейо-Робсона, Куллена-Грюнвальда, Мондора, Валя, Ківуля, Матьє-Склярова, Грекова
Постхолецистектомічний синдром. Синдром оперованого шлунку.
Післятромбофлебічний синдром

**Список захворювань, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. Гострий апендицит.
2. Грижі живота.
3. Жовчокам'яна хвороба. Гострі та хронічні холецистити.
4. Гострий панкреатит.
5. Ускладнення виразкової хвороби. Перфорація.
6. Кишкова непрохідність.
7. Захворювання товстої та прямої кишки.
8. Захворювання вен.
9. Захворювання артерій.
10. Захворювання стравоходу.
11. Хірургічні захворювання легень та плеври.
12. Захворювання щитовидної залози.
13. Захворювання молочної залози
14. Захворювання стравоходу.

**Список невідкладних станів, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. Гострий живіт.
2. Гострий перитоніт.
3. Перфоративна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки.
4. Шлунково-кишкова кровотеча.
5. Варикозне розширення вен стравоходу.
6. Гострий апендицит.
7. Печінкова (жовчна) коліка.
8. Гострий холецистит.
9. Гострий панкреатит.
10. Гостра кишкова непрохідність.
11. Емболія та тромбоз мезентеріальних судин.
12. Защемлення грижі.
13. Ушкодження порожнистих органів черевної порожнини.
14. Ушкодження паренхіматозних органів черевної порожнини.
15. Гострий тромбоз артерій нижніх кінцівок.
16. Гострий тромбофлебіт нижніх кінцівок.
17. Ушкодження судин (артерій, вен).
18. Геморагічний шок.
19. ДВЗ-синдром.
20. Ускладнення кровотеч (непритомність, колапс).
21. Травматичний шок.

**Список лабораторні та інструментальні дослідження, які
опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

- 1) Методи функціональної діагностики
Електрокардіографія
Спірометрія
- 2) Методи візуалізації
Рентгенологічне обстеження
Томографія. Комп'ютерна томографія
Ультразвукове дослідження
Радіоізотопна діагностика
Ендоскопічні методи дослідження
- 3) Лабораторні методи обстеження
Фізичні методи.
Хімічні методи.
Біохімічні методи
Мікроскопічні методи дослідження.
Цитологічний метод
Морфологічні методи дослідження
Діагностична пункція

**Список медичних маніпуляцій, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. продемонструвати визначення симптому Щоткіна-Блюмберга та оцінити його вираженість (негативний, слабо позитивний, позитивний, різко позитивний)
2. продемонструвати визначення симптому Ровзинга та Воскресенського, а також оцінити його вираженість
3. проводити приготування хворого до оперативного втручання
4. асистувати на операціях та виконувати окремі етапи оперативного втручання, включно мініінвазивні та лапароскопічні
5. робити перев'язки після операції
6. доглядати за дренажами, промивати дренажі та вводити в них лікарські препарати
7. знімати шви після операції
8. промивати шлунок
9. робити очисну та сифонну клізми
10. встановити катетер в сечовий міхур у чоловіків та у жінок
11. демонструвати наявність симптомів та ступінь їх вираженості (негативний, слабо позитивний, позитивний,

різко позитивний): Кера, Мерфі, Образцова, Ортнера, Мюсі-Георгієвського

12. виявляти та правильно оцінити ступінь вираженості (негативний, слабо позитивний, позитивний, різко позитивний) наступних симптомів: Керте, Воскресенського, Мейо-Робсона, Куллена-Грюнвальда, Мондора
13. визначати синдром та оцінювати ступінь його вираженості (Валя, Ківуля, Матьє-Склярова, Грекова)
14. методика рентгенологічного обстеження шлунково-кишкового тракту
15. перевірити наявність симптому кашльового поштовху при грижі
16. провести пальцеве дослідження пахвинного каналу з визначенням стану зовнішнього кільця, відношення грижового мішка до елементів сім'яного канатику
17. визначити розміри грижових воріт та вміст грижового мішка при різних грижах
18. оформити медичну карту стаціонарного хворого
19. оформити лист непрацездатності і витяг з медичної карти стаціонарного хворого
20. асистувати при катетеризації центральних вен
21. методика проведення ректального дослідження
22. методика визначення групової належності крові, проб на сумісність крові, резус-сумісність, біологічної проби при трансфузії
23. методика вимірювання центрального венозного тиску
24. методи тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі

Методи навчання

Традиційні методи навчання: словесні, наочні, практичні.

Словесні: розповідь-пояснення, бесіда, лекція тощо.

Наочні: демонстрація тематичного пацієнта та практичних навичок у місцях проходження практики, демонстрація амбулаторних карток хворих тощо. Обговорення ситуаційних задач, клінічних випадків, амбулаторних карток, карток вакцинопрофілактики дітей тощо.

Практичні методи: збір анамнезу, проведення фізикального обстеження хворого, оцінка результатів клінічних обстежень, складання плану обстеження хворих та плану лікування, диспансерного нагляду. Інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження.

Видами навчання виробничої лікарської практики є: практично-орієнтовані навички, універсальні алгоритми проведення СЛР, симуляційні (клінічні) випадки тощо.

На практичних заняттях передбачається:

1. алгоритм обстеження, діагностики та тактики інтерпретації тематичного хворого;
2. демонстрування практичних навичок;
3. відпрацювання удосконаленого алгоритму ситуаційних задач з невідкладної медичної допомоги тематичного пацієнта;
4. аналіз та інтерпретація отриманих анамнестичних, клініко – лабораторних, біохімічних, а також додаткових інструментальних результатів обстежень;
5. виконання медичних маніпуляцій та критерій параметрів симуляційної медичної ситуації.

Перелік питань, вмінь та практичних навичок до підсумкового контролю

Система оцінювання				
Підсумковий контроль				
Виробнича (навчальна) практика завершується заліком. Оцінка за виробничу (лікарську) практику є сумарною оцінкою, що складається з чотирьох частин:				
<ul style="list-style-type: none"> - введення щоденника практики; - оцінювання рівня теоретичної підготовки (співбесіда з викладачем) (як правило три запитання); - оцінювання рівня практичної підготовки (демонстрація навичок на стандартизованих пацієнтів/манекені/муляжі/реальному пацієнті) (як правило три навички); - інтерпретація даних лабораторних та інструментальних методів дослідження (як правило три дослідження). 				
До теоретичної та практичної частини заліку допускаються здобувачі освіти, які не мають пропущених або відпрацювали всі пропущені дні практики та мають підписаний щоденник практики.				
Щоденник є основним документом проходження здобувачем освіти виробничої практики. Студенти зобов'язані за період практики кожен день записувати у щоденник все, що зроблено під час проходження практики. Записи в щоденнику завіряє керівник практики від бази практики та керівник практики від Університету. У щоденника розміщується цифровий звіт про виконані за час практики навички. У щоденнику проставляється підпис керівника практики від Університету, підпис керівника закладу охорони здоров'я та печатка закладу охорони здоров'я.				
Регламент проведення та критерії оцінювання Заліку				
№ п/п	Складова (вид роботи)	Дескриптор	Балів	Всього
1	введення щоденнику практики	Щоденник повністю заповнений відповідно до вимог. Матеріал викладений структуровано.	20	20
		Інформація вказана у щоденнику має неточності.	10	10
		Інформація вказана у щоденнику має значні неточності.	0	0
2	оцінювання рівня теоретичної підготовки (співбесіда з викладачем)	Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом і термінологією. Правильно та змістовно висловлює свої думки, дає вичерпні точні відповіді на поставлені запитання	10	30
		Здобувач освіти має ґрунтовні знання, але допускає неточності, окремі помилки у формулюванні відповідей. Не може викласти думку, але на запитання з підказками відповідає правильно.	5	15

		Здобувач освіти має прогалини в знаннях. Замість чіткого змістовного визначення пояснює матеріал на побутовому рівні. Не наводить приклади.	0	0
3	оцінювання рівня практичної підготовки (демонстрація навичок на стандартизованому пацієнті/манекені/муляжі /реальному пацієнті)	Здобувач освіти правильно виконав практичну навичку відповідно до алгоритму	30	90
		Здобувач освіти під час виконання практичної навички допускає неточності	15	45
		Здобувач освіти під час виконання практичної навички допускає значні та критичні помилки.	0	0
4	інтерпретація даних лабораторних та інструментальних методів дослідження	Здобувач освіти вірно час інтерпретує лабораторні або інструментальні дослідження	20	60
		Під час інтерпретації лабораторних або інструментальних досліджень допускає неточності.	10	30
		Під час інтерпретації лабораторних або інструментальних досліджень допускає значні та критичні помилки.	0	0

У відомості обліку успішності проставляються набрані здобувачем освіти бали за 200-бальною шкалою та оцінка в системі ECTS, загальна кількість годин за практику. А, В, С, D, Е виставляється здобувачу освіти, який не має пропущених та невідпрацьованих днів практик. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин, кредитів та оцінкою за практику за шкалою ECTS. В відомість викладач вносить оцінку у день складання заліку.

Fx* - виставляється здобувачу освіти якщо:

- кількість «нб» (з неповажної причини) НЕ перевищує 50% від загальної кількості годин практики;
- Якщо здобувач освіти під час Заліку не набрав 120 балів.

F** - виставляється здобувачу освіти якщо:

- кількість «нб» (з неповажної причини) 50% та більше від загальної кількості годин практики;
- якщо здобувач освіти тричі не склав підсумковий контроль.

Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин (кредитів), набраних балів.

Система оцінювання / Grading system

Бали за шкалою Університету / University grading scale	Оцінка ECTS / ECTS grade	Дескриптор / Descriptor	Зарахування кредитів / Awarding of credits
180 - 200	A	Відмінно / Excellent	Зараховано / Passed
170 - 179	B	Дуже добре / Very Good	
160 - 169	C	Добре / Good	
141 - 159	D	Задовільно / Satisfactory	
120 - 140	E	Достатньо / Sufficiently	
100 - 119	Fx	Незадовільно - з можливістю повторного складання підсумкового контролю / Unsatisfactory with possible re-passing of final assessment	Не зараховано / Failed
1 - 99	F	Незадовільно - з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Unsatisfactory with the mandatory repeated study of discipline	

Методичне забезпечення

1	Амбулаторні картки пацієнтів, список практичних навичок;
2	Питання до заліку, клінічних ситуаційних задач, список практичних навичок, набори клінічних методів дослідження.
3	Накази МОЗ України
4	Навчально-методичні посібники та підручники відповідно до списку рекомендованої літератури.

Інформаційні ресурси

Основна література

- Обов'язкова
1. <https://drive.google.com/drive/folders/18UNzg20bTRrhMmJaFMhyqsVMEq6Z7boB>
  2. Березницький Я.С. Хірургія, – 2020, Підручник.
  3. Захараш М.П., Пойда О.І., Кучер М.Д. Хірургія: підручник. – К.: Медицина, 2006. – 656 с.
  4. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г., Шидловський В.О. Хірургія, Том I. – 2006, Підручник.
  5. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г. Хірургія, Том II. – 2007, Підручник.
  6. Іващенко В.В. Шпитальна хірургія (вибрані лекції) Донецьк, 2001. – 477 с.
  7. Ковальчук Л.Я., Саенко В.Ф., Книшов Г.В. Клінічна хірургія. В 2 томах. Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.
  8. Лекції з госпітальної хірургії в 3-ьох томах. За редакцією професора В.Г. Мішалова. “Наукова думка”, Київ, 2003.
  8. Хірургічна гастроентерологія. За редакцією академіка НАМН України М.П. Павловського. “Кварт”, Львів, 2010, - 432с.

Допоміжна література	<p>1. https://drive.google.com/drive/folders/1sJM9sH_B2xgSuUPyCYckH_CbLw8PxxRr</p> <p>2. Л.Я.Ковальчук, Ю.П.Спіженко, В.Ф.Саенко та ін. Шпитальна хірургія. Тернопіль 1999.,590ст. Підручник ” Факультетська хірургія ” за редакцією В.О.Шідловського, М.П.Захараша.- Тернопіль: Укрмедкнига. 2002.</p> <p>3. М.Д.Василюк, Е.М.Нейко, А.Г.Шевчук. Ускладнені виразки шлунку та 12-ти палої кишки. Івано-Франківськ 1998.,228ст.</p> <p>7. Л.Л. Ковальчук В.М.Поліщук М.Ю. Нечитайло О.Л.Ковальчук. Лапароскопічна хірургія жовчних шляхів. 1997 . 154ст.</p>

